

Asia: VN/24846/2023

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma

Yleiset kysymykset

Onko suunnitelmassa ja sen linjauksissa tunnistettu olennaiset asiat?

Ilmatieteen laitos katsoo, että suunnitelmassa ja sen linjauksissa on tunnistettu olennaiset asiat.

Miten suunnitelma vaikuttaa sektorinne ja/tai organisaationne toimintaan?

Suunnitelma ja sen mukaiset rahoituspäätökset vaikuttavat oleellisesti Ilmatieteen laitoksen T&K-toimintaan. Ilmatieteen laitoksen tutkimus toimii lähes yksinomaan kilpaillun kansallisen ja kansainvälisen tutkimusrahoituksen varassa. Tämän vuoksi suunnitelman rahoitusta koskevat linjaukset ovat Ilmatieteen laitoksen tutkimuksen kannalta mitä oleellisimpia.

Ilmatieteen laitoksen tutkimuksen pullonkaulaksi ovat muodostuneet perusrahoituksen leikkausten vähentämät mahdollisuudet suunnata kilpaillun tutkimusrahoituksen vaatimia omarahoitusosuuksia tutkimushankkeille. EU-hankkeiden vastinrahoitukseen kohdistetut lisäykset helpottavat EU-hankkeiden omarahoitustilannetta osittain. Vastinrahoituksen puute rajoittaa kuitenkin Ilmatieteen laitoksen mahdollisuuksia pitää yllä tai kasvattaa nykyistä Suomen Akatemialta, Business Finlandilta ja muilta kansallisilta rahoittajilta saatua rahoitusmäärää. Nykyisillä rahoitusehdoilla Ilmatieteen laitos ei voi hyödyntää lisääntyviä kansallisen kilpaillun rahoituksen mahdollisuuksia täysimääräisesti. Tilannetta voisi parantaa joko muuttamalla Suomen Akatemian ja Business Finlandin rahoituksen ehtoja niin, että omarahoitusosuus olisi pienempi, tai kohdentamalla tutkimuslaitoksille lisärahoitusta omarahoituksen kattamiseen EU-vastinrahoituksen tavoin.

Ilmatieteen laitos pitää tärkeänä, että suunnitelmassa tunnistetaan tutkimuslaitosten keskeinen rooli TKI-toiminnan tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Ilmatieteen laitos yhdistää kansainvälisesti korkeatasoisen perustutkimuksensa tuloksia ratkaisuhakuiseen soveltavaan tutkimukseen ja palvelujen kehittämiseen. Ilmatieteen laitoksen yhteistyö yritysten kanssa perustuu tähän työhön. Ilmatieteen laitos toimii alallaan korkeakoulujen, yritysten ja julkisen hallinnon välimaastossa ja edistää tutkimukseen perustuvien ratkaisujen soveltamista kansallisesti ja kansainvälisesti.

Suunnitelmassa kuvatut yritysyritysteistyötä tukevat toimet kannustavat Ilmatieteen laitosta panostamaan tämän yhteistyön lisäämiseen entisestään.

Huomiot suunnitelman linjauksiin

Yhteistyö on Suomen T&K-toiminnan vahvuus

Ilmatieteen laitos pitää eri toimijoiden ja erilaisten toimijoiden yhteistyötä keskeisenä Suomen T&K-toiminnan tavoitteiden saavuttamisen kannalta, kuten suunnitelmassakin kuvataan. Rahoituksen lisääminen Suomen Akatemian esikaupalliseen soveltavaan tutkimukseen ja Business Finlandin työhön ovat tärkeitä toimia, jotka edesauttavat T&K-toiminnan tarvitseman yhteistyön vahvistamista. Ilmatieteen laitoksen perusrahoituksen leikkaaminen vähentää kuitenkin Ilmatieteen laitoksen mahdollisuuksia ottaa vastaan tätä lisääntyvää rahoitusta. Olisi tärkeää ratkaista tämä ongelma, jotta Ilmatieteen laitoksen kaltaiset tutkimusorganisaatiot voivat osallistua yhteistyön vahvistamiseen. Mahdollisia ratkaisuja olisivat Suomen Akatemian and Business Finlandin vaatiman omarahoituksen vähentäminen tai lisärahoituksen kohdentaminen tutkimuslaitoksille omarahoitusosuuden kattamiseen.

Yritysten kunnianhimoisen T&K-toiminnan lisääntyminen vauhdittaa talouskasvua

- **Yritysten T&K-investoinnit kasvuun**
- **Uusia yrityksiä T&K-toimintaan**

-

T&K-osaaminen lisääntyy ja T&K-osaajien määrä kasvaa julkisella ja yksityisellä sektorilla tuottavuuskasvun tueksi

- **Uutta tietoa tuottava T&K-toiminta**
- **Tutkijanurat vahvistuvat julkisella ja yksityisellä sektorilla**

Ilmatieteen laitos korostaa suunnitelman tavoin, että T&K-osaamisen ja -osaajien kehittämisessä on tärkeää tunnistaa tutkimuslaitosten merkittävä rooli “perustutkimuksen ja ratkaisuhakuiseen soveltavan tutkimuksen rajapinnassa”, mikä vahvistaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä”. Tutkimuslaitokset toimivat useimmiten lähempänä yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuin korkeakoulut ja ovat oleellisia toimijoita T&K-toiminnan tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Ilmatieteen laitos muistuttaa myös, että tutkimuslaitoksen osallistuvat merkittävästi T&K-osaajien kouluttamiseen ohjaamalla ja työllistämällä tohtoriopiskelijoita ja post doc -vaiheen tutkijoita.

Suunnitelmassa sanotaan, että kilpailtu tutkimusrahoitus on “tehokas tapa nostaa tutkimuksen laatua kansainvälisesti korkealle tasolle”. Suunnitelma kuvaa myös suunnitelman lisätä kilpailtua tutkimusrahoitusta Suomen Akatemian ja Business Finlandin kautta. Ilmatieteen laitos kannattaa näitä asioita ja pitää niitä tärkeinä T&K-toiminnan tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Tämänkin

kohdan yhteydessä Ilmatieteen laitos kuitenkin muistuttaa, että tutkimuslaitosten perusrahoituksen leikkaaminen vähentää niiden mahdollisuuksia kattaa tutkimusrahoituksen vaatimia omarahoitusosuuksia. Tämän vuoksi kilpaillussa tutkimusrahoituksessa hyvin pärjäävät tutkimuslaitokset eivät voi hyödyntää lisärahoituksen mahdollisuuksia, ainakaan täysimääräisesti, ellei rahoitusehtoja muuteta tai vastinrahoitukseen osoiteta lisävaroja.

Korkeatasoiset tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit lisäävät Suomen houkuttelevuutta

- **Strategisia vahvuusaloja tukevat infrastruktuurit**
- **Suurteholaskennan kapasiteetin päivittäminen**

-

Kansainvälinen yhteistyö ja kansainvälisen T&K-rahoituksen hyödyntäminen lisääntyvät

- **EU:n T&K-yhteistyö**
- **Muu kansainvälinen T&K-yhteistyö**

EU:n T&K -rahoituksen edellyttämän kansallisen vastinrahoituksen turvaaminen ja asteittainen lisääminen ovat välttämättömiä tukikeinoja pyrittäessä kaksinkertaistamaan Suomeen saatu EU-rahoitus. Ilmatieteen laitoksella tai muilla tutkimuslaitoksilla, joiden T&K -työ tehdään jo pääasiassa kilpaillulla tutkimusrahoituksella, ei ole rahaa maksaa kasvavaa omarahoitustaan, minkä vuoksi tutkimuslaitokset eivät pysty lisäämään EU-rahoitustaan ilman lisätukea vastinrahoitukseen. Vastinrahoituksella pitäisi tukea nimenomaan saatua EU-rahoitusta, eikä sen tulisi kilpailla uusien toimijoiden kannustamiseen kehitettävien toimenpiteiden kanssa.

T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä

-

Huomiot muihin suunnitelman osioihin:

Mahdolliset huomiot suunnitelman seurantaan (luku 4)

-

Mahdolliset huomiot TKI-toimintaympäristön kehittämiseen (luku 5)

-

Liski Jari
Ilmatieteen laitos

